

Az OCLC online számítógépes kooperációs könyvtári hálózatának öt éve

Az *Ohioi Főiskola Központi Könyvtára (Ohio College Library Center – OCLC)* 1971 augusztusa óta használ on-line számítógépes katalogizálási rendszert, amelyhez 1976 júniusában már 38 szövetségi államban lévő 580 intézmény 845 könyvtára csatlakozott. A rendszer adatbankja jelenleg 2,4 millió adatcsoportban kb. 12 millió adatot tartalmaz. A rendszerhez tartozó könyvtárak napi átlagban 25 ezer új kötet adataival bővítik az adatbankot, és ezekről naponta átlagosan 160 ezer katalóguskártya készül.

Az 1975/1976 költségvetési évben az OCLC költségvetése 7,8 millió dollár volt. A fejlődés dinamizmusára jellemző, hogy az utolsó évben 123%-kal nőtt a katalogizált könyvek száma; a katalóguskártyák száma 17,7 millióról 39,6 millióra, a katódsugárcsöves terminálok száma 728-ról 121 l-re növekedett, és mindez a személyi állomány növekedése nélkül ment végbe.

Az igénybevétel gyors fejlődését a számítógéppark bővülése csak késve követte, és ez az igénybevevőknek nehézségeket okozott. Jelenleg azonban már három *Xerox Sigma 9* típusú számítógép működik párhuzamos üzemben, és rövidesen még eggyel bővül számuk; a távadatátvitelforgalmat nyolc *PDP 11* kisszámítógép kezeli. Jelenleg dialógus-üzemmódban 6,2 mp az átlagos válaszadási idő, szemben az elfogadhatónak tartott 8 mp-cel. A rendszer teljes kiépítésében a négy számítógép saját tárolójához, a közös tárolójához, valamint a központi katalógushoz férhet hozzá.

A rendszer a hagyományos szolgáltatásokon kívül mágnesszalag-szolgáltatást is nyújt, és különféle információforrások (filmek, kéziratok, kották stb.) katalogizálását megfelelő űrlapváltozatokkal könnyíti meg.

A deszkriptor-kombinációkkal történő információkeresés bevezetése először fennakadásokat és nagy késedelmeket okozott a rendszer üzemében, ezt a nehézséget azonban sikerült megszüntetni.

További fejlesztési tervek a *Batelle Intézet* adatbank-rendszerével való együttműködés kiépítése, távkölcsonzési szolgáltatás bevezetése, az új beszerzések értékelését meggyorsító rendszer kialakítása stb.

Az ismertetett adatok is alátámasztják azt a nézetet, hogy az eredetileg egyetlen intézményre alapozott, de időközben szinte országos jellegű létesítménnyé vált OCLC rendszer vizsgálata kiválóan alkalmas hasonló rendszerek tervezési alapjainak kidolgozására. Az OCLC rendszer által adott lehetőségek ugyan kissé korlátozottak. Léteznek sokoldalúbb, több szolgáltatást megkívánó könyvtárak is; tény azonban az, hogy igen sok gyakorlati igényt és követelményt kielégít a rendszer, és ezt bizonyítja a résztvevők körének állandó bővülése is. Jelenleg vizsgálják az OCLC és más szervezetek (Stanford, Chemical Abstracts stb.) együttműködésének lehetőségeit. A vizsgálat talán azt a gyakorlati kérdést is megválaszolja majd, hogy mekkora egy együttműködő rendszer optimális mérete.

/KLAR, R. H.: 5 Jahre OCLC-online-Verbund =ABT Informationen, 8. köt. 22. sz. 1976. p. 11-17./

(Pálincás János)